

## Inspirationsmateriale

### Strandsnegle

**Fag**  
Biologi



**Klassetrin**  
7.-9. klasse

### Beskrivelse

En aktivitet, hvor eleverne studerer og lærer om strandsneglen

### Formål

- At finde og arbejde med levede organismer i naturen
- At iagttage og beskrive levesteder og adfærd
- At vurdere bestandsstørrelse og variation

### Trinmål

Efter 8. klasse: A1, A2, A4, A5, A10, D1, D2, D4  
Efter 9. klasse: A1, A4, A5, A10, D1, D2, D4

Trinmåloversigten findes [her](#)

### Forberedelse

Find en eller flere egnede lokaliteter med lavt vand og snegle (se levesteder under Baggrund). De er nemmest at undersøge ved lavvande. Tjek tidevandstiderne og vejrudsigten dagen før.

### Hvad skal du bruge?

- Spande, fotobakker og små feltakvarier (eller store syltetøjsglas)
- Evt. skrabenet til indsamling, ellers bruges fingrene
- Neglelak, evt. mikrometermåler

## Sådan gør du

På stranden:

Del eleverne op i mindre grupper.

Så går jagten ind på snegle, som enten skræbes af med skræbenet eller indsamles med fingrene. Læg mærke til, hvor sneglene findes (på sten, moler, stolper, sand osv.).

Prøv at sætte et par snegle på en glasplade – nedefra kan man se, hvordan de bevæger sig hen over underlaget.

Spørgsmål til eleverne: Hvilken dyregruppe tilhører strandsnegle? Hvordan bevæger de sig? Hvad lever de af? Hvor lever de? Hvordan beskytter de sig mod fjender og de kraftige bølger? Kan vi spise dem?

Find alle de snegle, I kan. Mærk dem med neglelak og sæt dem ud igen. I de næste dage indsamles sneglene igen, og snegle med og uden farvemærkning tælles.

Bestandsstørrelsen af strandsnegle kan nu beregnes. Denne metode kaldes fangst/genfangst og er en biologisk metode til bestandsvurdering.

Et antal snegle indsamles fra hver lokalitet, I er på. Knus husenes på sneglene og vurder/mål skaltykkelsen. Er der forskel på sneglene på lokaliteterne? Hvorfor?

## Baggrund

Strandsnegle (*Littorina*-slægten) kan ofte findes i store mængder ved stranden.

Sneglene er almindelige på vaden og på store sten, moler og stolper i havne og på fjæren, dvs. i zonen mellem højvande og lavvande.

Vi har tre forskellige arter af strandsnegle i Danmark: But strandsnegl og alm. strandsnegl, der begge lægger æg, samt den ungefødende strandsnegl, der, som navnet siger, føder unger. Alle tre arter varierer meget i form og farve, men sidstnævnte kendes bedst på, at mundingens øverste rand danner en ret vinkel med skallen. Hunnerne er de største. Hvis man knuser skallen af en levendefødende hunstrandsnegl kan man ofte finde tre kuld snegleunger i forskellige stadier: æg, larver og bittesmå rødlige skalbærende unger.

Strandsnegle lever af alger, som de rasper af underlaget med deres raspetunger.

Når vandstanden falder, så sneglen er oven vande, trækker den sig helt tilbage i skallen og så lukker låget tæt til. På denne måde kan den klare flere dage uden at være vanddækket. Skallen er også en særdeles god beskyttelse mod krabber, fisk, fugle og bølgeslag. Snegle, der lever på stenstrande og stenmoler, har tykkere skal end snegle på de bløde vadeområder.

## Forslag til inddragelse af eksterne samarbejdspartnere

En strand- eller havnetur kan naturligt suppleres med et undervisningsoplæg på Naturhistorisk Museum om havets dyr.

Kattegatcentret og Naturcenter Randers Fjord har ligeledes undervisningstilbud om dyr fra havet.

## Litteratur

*Vi undersøger fjorden og andre lavvandede kystområder* - Vibeke Brock - Kaskelot 1980

*Ud i naturen - aktiviteter i den nære omverden* - Dorrit Hansen m.fl. - Gyldendal Uddannelse

*Smådyr på lavt vand ved kyst og i vade* - Kurt Servé, OP - 1996. - 46 sider  
Kaskelot PS nr. 62/63, feb. 1988

*Hvad finder jeg på stranden* - Politiken Natur

## Links

Tjärnö marinbiologiska laboratorium: <http://www.vattenkikaren.gu.se/> (tildelt "Läromedel ITiden")

Tidevandstabel <http://www.dmi.dk/dmi/index/danmark/vandstand/tidevand.htm>

Dyrs tilpasninger til deres miljø: <http://www.naturligvis.u-net.dk/index.php3>

Fakta om fisk og skaldyr - OCEAN98: <http://www.ocean98.dk/>